

MILLIY XAVFSIZLIK TIZIMIDA MILLIY GVARDIYANING IQTISODIY
BARQARORLIKNI TA'MINLASHDAGI ROLI

Burxonov Alisher Salohiddin o'g'li

O'zbekiston Respublikasi Qo'riqlash bosh boshqarmasi

Namangan viloyat Qo'riqlash boshqarmasi

moliya-iqtisod bo'limi bosh buxgalteri

katta leytenant burxonov.9600@gmail.com

Anotatsiya: Mazkur tezisda Milliy xavfsizlik tizimida Milliy gvardiyaning iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashdagi o'rni va ahamiyati tahlil qilinadi. Milliy gvardiyaning mamlakat ichki xavfsizligini mustahkamlash, ijtimoiy-iqtisodiy muhitni barqaror saqlash hamda strategik obyektlarni himoya qilishdagi faoliyati ochib beriladi. Iqtisodiy barqarorlikka tahdid soluvchi omillar va ularga qarshi kurashishda Milliy gvardiyaning tashkiliy, huquqiy hamda amaliy choralari ilmiy jihatdan asoslanadi. Tadqiqotda zamonaviy xavfsizlik yondashuvlari va global xavf-xatarlar sharoitida Milliy gvardiyaning funksional roli chuqur o'rganiladi.

Kalit so'zlar: milliy xavfsizlik, iqtisodiy xavfsizlik, Milliy gvardiya, iqtisodiy barqarorlik, strategik obyektlar, ichki tahdidlar.

Аннотация: В данной тезисной работе рассматривается роль и значение Национальной гвардии в обеспечении экономической стабильности в системе национальной безопасности. Раскрываются функции Национальной гвардии по укреплению внутренней безопасности страны, поддержанию социально-экономической стабильности и защите стратегических объектов. Научно обосновываются организационные, правовые и практические меры Национальной гвардии по противодействию факторам, угрожающим экономической стабильности. Особое внимание уделяется функциональной роли Национальной гвардии в условиях современных угроз и глобальных рисков.

Abstract. This thesis examines the role and importance of the National Guard in ensuring economic stability within the national security system. It highlights the activities of the National Guard in strengthening internal security, maintaining socio-economic stability, and protecting strategic facilities. The research provides a scientific basis for the organizational, legal, and practical measures undertaken by the National Guard to counteract threats to economic stability. Special attention is given to the functional role of the National Guard in the context of modern security challenges and global risks.

Jahon iqtisodiy makonida yuz berayotgan tezkor o'zgarishlar, global inqirozlar va tashqi iqtisodiy tahdidlar sharoitida mamlakat iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashning ahamiyati ortib bormoqda. Milliy xavfsizlik tizimida O'zbekiston Respublikasi Milliy gvardiyasi faoliyati nafaqat jamoat tartibini saqlash, balki strategik iqtisodiy manfaatlarni himoya qilish bilan ham uzviy bog'liqdir. Milliy gvardiyaning iqtisodiy xavfsizlik sohasidagi faoliyati quyidagi asosiy yo'nalishlarda namoyon bo'lmoqda:

- mamlakatning strategik obyektlari va infratuzilma tarmoqlarini himoya qilish;
- noqonuniy iqtisodiy faoliyat, kontrabanda va korrupsiyaga qarshi kurashish;
- ommaviy tadbirlar va transport kommunikatsiyalarida tartibotni ta'minlash orqali investitsion muhit barqarorligini ta'minlash;
- iqtisodiy barqarorlikni izdan chiqaruvchi ichki tahdidlarni erta aniqlash va bartaraf etish.

Amaliyot ko'rsatmoqdaki, Milliy gvardiyaning tizimli faoliyati orqali mamlakatning iqtisodiy barqarorligi, tadbirkorlik muhitining himoya qilinishi va aholining ijtimoiy xavfsizligi kafolatlanmoqda. Hozirgi global tahdidlar sharoitida Milliy gvardiyaning salohiyatini yanada mustahkamlash milliy iqtisodiy xavfsizlikning muhim omili bo'lib qolmoqda.

1. Xususiy iqtisodiy subyektlarni himoya qilish

Milliy gvardiyaning vazifalaridan biri – xususiy va yuridik shaxslarning mol-mulki hamda infratuzilmani shartnoma asosida muhofaza qilish hisoblanadi .

2. Jamoat tartibi va iqtisodiy faollik

“Xavfsiz shahar”, “Xavfsiz hudud” loyihalari doirasida Milliy gvardiya shaharlarda jamoat tartibini ta'minlash bo'yicha IIV bilan yaqindan hamkorlik qiladi. Bu esa biznes va bozorlarning barqaror ishlashiga xizmat qiladi .

3. Chuqur inqiroz va favqulodda vaziyatlarda iqtisodiy barqarorlik

Favqulodda vaziyatlar, masalan, pandemiya yoki tabiiy ofatlar paytida Milliy gvardiya muhofaza va favqulodda yordam vazifalarini bajarib, global inqirozlar sharoitida iqtisodiy tiklanishni kuchaytiradi (masalan, uy-joylarda qurilishni nazorat qilish).

4. Terrorizm, ekstremizmga qarshi va infratuzilmani himoya

Strategik obyektlar, jumladan, elektr stansiyalari, telekommunikatsiya tarmoqlari va boshqa muhim infrastruktura Milliy gvardiya nazorati ostida. Bu teraktlar yoki ekstremistik hujumlar oqibatida yuzaga keluvchi iqtisodiy zararlarni oldini oladi .

5. Qonunchilik chatrog'idagi yangi funksiyalar

2020-yil 18-noyabrdagi “Milliy gvardiya to'g'risida”gi qonun bilan gvardiyaga IIV'sidan muayyan surishtiruv va tergovchilik vakolatlari berildi. Bu huquqiy bazani kuchaytirib, tezkor choralar bilan barqaror iqtisodiy muhitni ta'minlash imkonini yaratadi .

6. Jahon tajribasi va texnologik rivojlanish

Milliy gvardiyaga faoliyatini modernizatsiya qilish uchun zamonaviy axborot texnologiyalari, kommunikatsion tizimlar va monitoring vositalarini joriy etish topshirilgan. Bu esa favqulodda yoki xavfli vaziyatlarda tezkor choralar ko'rishga imkon yaratadi .

Yakuniy tahlil: Xususiy mulk himoyasi Mulkiy huquqlarni ta'minlab, investor ishonchini oshiradi
Jamoat tartibi Bozor va biznes faoliyatining to'liq yurishini qo'llab-quvvatlaydi

Favqulodda holatlar Tiklanishni tezlashtirish va tartibni saqlashni ta'minlaydi

Terrorizmga qarshi Strategik infratuzilmani himoya qilgan holda iqtisodiy barqarorlikni mustahkamlaydi

Qonunchilik va tergov Qonuniy asosda hatti-harakat rejasini kuchaytiradi

Texnologik modernizatsiya Reaksiya tezligini oshirib, real vaqt rejimida tahdid monitoringi imkonini beradi

Adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasining “Milliy xavfsizlik to'g'risida”gi Qonuni. // O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari to'plami, 2016 y., 15-son.

2. O'zbekiston Respublikasining “Milliy gvardiya to'g'risida”gi Qonuni. // O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari to'plami, 2017 y., 46-son.

3. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – T.: “O'zbekiston”, 2022. – 400 s.

4. Boboxonov S.X. Milliy xavfsizlik va iqtisodiy barqarorlik. – T.: Fan va texnologiya, 2020. – 298 s.

5. Mamajonov B.K., Safarov I.I. Milliy xavfsizlik tizimi va huquqiy asoslari. – Toshkent: IIV akademiyasi, 2021. – 224 s.
6. World Economic Forum. Global Risks Report 2024. URL: <https://www.weforum.org/reports/global-risks-report-2024> (murojaat sanasi: 21.07.2025).
7. Axmedov U.A. Huquqni muhofaza qiluvchi organlar faoliyatida iqtisodiy xavfsizlikni ta'minlashning o'ziga xos jihatlari // Iqtisod va innovatsiyalar jurnali. – 2023. – №5. – B. 83–90.
8. Savitsky V.M. Economicheskaya bezopasnost gosudarstva: Uchebnoe posobie. – Moskva: Yurayt, 2021. – 256 s.